

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UP RAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 15 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15 NOVEMBRA 1924.

PATENTNI SPIS BR. 2270.

Eugen Mandler, inženjer i Otto Mandler, trgovac, Beč.

Naprava za olakšavanje čitanja rukopisa kod mašina za pisanje, mašina za slaganje i tome slično.

Prijava od 21. oktobra 1922.

Važi od 1. oktobra 1923.

Pronalazak ima za cilj da olakša čitanje rukopisa i tome slično, kod mašina za pisanje, mešina za slaganje i t. d. tako, da pisar, da bi približio rukopis bliže očima, ne mora vršiti dangubnu i napornu promenu položaja tela, niti obrtanje glave. Prema pronalasku se nosilac rukopisa name automatski, pomoću kakvog organa (pedalom, tasterom) po volji približuje oku pisarevu, odnosno opet od njega udaljuje. Pokretanje rukopisnog nosioca na jednu i drugu stranu vrši se pri tome kakvim mehanizmom (zamajnim krakom, nirnberškim makazama, izvlačenjem cevi, zglobnim četvorouglo), koji učini, da se nosilac rukopisa pokreće propisanom putanjom u jedan položaj za čitanje neposredno iznad mašine i koji je celishodno udešen tako, da rukopis za vreme svoga kretanja ostaje u svakom položaju obrnut oku ovoga, koji piše na mašini.

Pronalazak je prestavljen radi primera u više konstruktivnih oblika.

U sl. 1 a prestavlja mašinu za pisanje, nosilac rukopisa (pult) b nalazi se u jednom položaju mirovanja iznad i nešto iza mašine tako, da ne smeta slobodnom rukovanju mašinom niti zaklanja pogledu ono, što piše mašina. Nagoveštena konstrukcija rukopisnog nosioca u vidu pulta naravno je samo uzeta kao primer, on bi mogao isto tako na poznat način biti sklop-ljen kao obuhvatač, valjak ili tome slično. Isto bi se tako njegov položaj mirovanja mogao nalaziti i sa strane ili ispod mašine.

Da bi se pult b doveo u položaj za čitanje predvidjen je mehanizam u obliku

nirnberških makaza c, nameštenih na gornjem kraju šipke d utvrđene za sto mašine za pisanje e tako, da se može vertikalno pomerati. Treba primetiti da se ono što je bitno u pronalasku niukoliko ne bi promenilo, ako bi se ovaj prenosnik, u mesto na stolu mašine, utvrdio na samoj mašini za pisanje, na jednom zidnom konzolu ili tome slično. Ispod stola se nalazi podnožna poluga f, od koje jedna žična zatega (Bodvenova zatega) g vodi k nirnberškim makazama.

Da bi se zagledalo u rukopis, pritiskuje pisar, još za vreme otkucavanja prethodnog stava, nožnu polugu, čime čini, da se rukopis, kao što je to nagovešteno tačkastim linijama, pomoću makaza s dovodi u položaj za čitanje. Na taj način otpada za pisara svaka dangubna i naporna promena položaja tela. Čim se nožna poluga f oslobodi, vraća se nosilac pukopica b dejstvom opruge h u položaj mirovanja.

U slici 2 utvrdjena je za sto e jedna kružno savijena cev f kao vodjica. U njoj klizi pomoću pneumatične čaure m, jedna savijena šipka k, na čijem je gornjem kraju utvrdjen na zglob nosilac rukopisa b. Sprežna šipka l služi tome, da se rukopisu da takav nagib, kao bi on bio vazda obrnut oku pisara, što je potrebno radi kontrole.

Pritiskivanjem meha r postiže se, da pomoću creva n cev i sabijeni vazduh izguruje savijenu šipku k napolje, čime se postiže položaj za čitanje naznačen tačkastim linijama. Pod pritiskom opruge h2 vrši se, usled izvlačenja vazduha meho-

vima, celo kretanje unazad. Treba prime-
titi, da se u mesto opisanog pnevmatičnog
prenosa, na sličan način može upotrebiti
i hidraulični.

U daljem primeru na sl. 3 nalazi se
pult b namešten na jednoj horizontalnoj
ručici o baš u položaju za čitanje. Čim
se sad otpusti žični zateg g_2 , opruga h
diže ručicu c, koja ce pri tome, usled
strmo sečenog zavrtnja p obrće za ca. 90°
u svoj položaj mirovanja, izbacuje se dakle
iz ravnine crteža. I ovaj bi se mehanizam
mogao izgraditi tako, da manuskript stalno
ostane obrnut oku onoga, koji piše.

Najzad prikazuje sl. 4 upotrebu zglob-
nog četvorougla kao prenosnika za kre-
tanje rukopisa. Dužina ručica s i t iza-
brana je tako, kao bi se pultu u položaju
mirovanja kao i u položaju za čitanje
dao podesan nagib. h je zatežna opruga,
 g_2 žični zateg.

Treba istaći, da se, u mesto pokretanja
opisanih naprava pomoću nožne poluge,
celishodno može ono vršiti i pomoću jed-
nog testera, a i da se ove naprave mogu
pokretati rukom, a da se pri tome ono što
je bitno u pronalasku ne izmeni.

Dalje je beznačajno, da li će se u me-
sto mehaničkog, pnevmatičkog ili hidra-
uličkog prenosa kretanja, upotrebiti elek-
trično.

Patentni zahtevi:

1. Naprava za olakšavanje čitanja ruko-
pisa kod mašina za pisanje, mašina za
slaganje i tome slično naznačena time,
što se jedan nosilac rukopisa pomoću po-
desnog mehanizma (zajamna ručica, nirn-
berške makaze, cev za vodjenje, zglobni
četvorougao i t. d.) tako vodi, da se on
propisanom putanjom pokreće iz jednog
daljeg ili višeg položaja, u kojem on ne
smeta rukovanju mašinom za pisanje,
mašinom za slaganje i t. d. po volji onoga,
koji piše i u svako doba dovodi u jedan
položaj za čitanje neposredno iznad ma-
šine, tako, da se pisaru uštedjuje, da se
pri svakom čitanju nagine k rukopisu ili
da obrće glavu.

2. Naprava po zahtevu 1. naznačena
time, što je mehanizam za vodjenje no-
sioca rukopisa udešen tako, da rukopis u
svakom položaju ostaje obrnut oku onoga,
koji piše.

3. Naprava po zahtevu 1. i 2. naznačena
time, što se kretanje rukopisnog nosioca
od pisara ili k njemu vrši pokretanjem
jedne nožne poluge ili tome slično na po
sebi poznat način pomoću jednog vitkog
organa (Bovdenov zateg, crevo, električna
žica) mehaničkim, pnevmatičkim, hidra-
uličnim ili električnim putem.

